

HOE STAAT HET MET DE HANDEL IN DE POST-BREXIT PERIODE?

Hylke Vandenbussche
hylke.vandenbussche@kuleuven.be

- In deze studie vinden we dat de export van goederen vanuit de EU naar Groot-Brittannië ongeveer 18% lager ligt in de post-Brexit-periode dan wat het zou geweest zijn zonder Brexit.
- De Belgische export van goederen naar het VK is gedaald met 4 miljard euro tussen 2018 en 2021. Uitgedrukt als percentage, is de Belgische uitvoer naar het VK in die periode gedaald met 13%.
- Een verlies van 4 miljard euro aan Belgische export, komt overeen met een jobverlies van tussen de 28 000 en de 32 000 banen. Dit ligt in de lijn van de voorspellingen van Vandenbussche et.al (2022b).
- De COVID-19 periode, de lockdowns en de overheidssubsidies (Brexit fonds en coronasteun maatregelen), hebben een eerder dempend effect gehad op de Brexit impact waardoor het moeilijk is om de échte Brexit impact te scheiden van de COVID-19 invloed.
- Door de vele subsidies aan bedrijven post-Brexit, grotendeels gefinancierd door EU overheidsgeld, werd in grote mate het jobverlies op korte termijn in België vermeden. Zonder al de overheidssteun zouden de effecten op de arbeidsmarkt ongetwijfeld veel sterker gevoeld worden.
- De Belgische uitvoer van diensten naar het VK blijkt meer "resilient" en zakte in diezelfde periode met ongeveer 0,5 miljard euro, een daling van ongeveer 5%.

14 december 2023

Dank aan de editors voor nuttige opmerkingen voor verbetering van het artikel.

gebaseerd op:

Vandenbussche, H. (2022a), "De Impact van Brexit, 2 jaar na het EU-UK Brexit Akkoord", rapport Brussel Hoofdstedelijk Gewest.

https://drive.google.com/file/d/1dDg4AHnhcqWrCGw7ysr2bMLC_Clf4lmF/view?usp=drive_link

Heeft u zich ook al eens afgevraagd wat er nu geworden is van Brexit? Zijn de economisch gevolgen zo catastrofaal geweest als ze voorspeld werden? Wat is de situatie in het Verenigd Koninkrijk (VK) twee jaar na het Brexit akkoord? Hoe zit het op het Europese continent en meer bepaald voor België? In dit Leuvens Economisch Standpunt analyseren we, op basis van (Vandenbussche, 2022a) de huidige situatie in het VK, de EU en België. We willen zo de veranderingen in de handelsrelaties met het VK beter begrijpen. We observeren dat de totale handel in goederen en diensten tussen de EU27 en het VK in de twee jaren na Brexit v er onder het niveau van voor Brexit ligt. Hetzelfde geldt voor de Belgische handel met het VK, terwijl de handel met andere handelspartners buiten de EU (VS, Canada, Australië) wel toegenomen is maar die met het VK in verhouding niet of veel minder. De COVID-19 periode, de lockdowns en subsidi eringsmaatregelen die daarop volgden, hebben een eerder dempend effect gehad op de Brexit impact waardoor het moeilijk is om de échte Brexit impact te scheiden van de COVID-19 invloed. Maar daar waar COVID-19 een wereldwijde schok was, is Brexit vooral een verhaal tussen de EU landen en het VK. Op basis daarvan trachten we te identificeren welke effecten Brexit gehad heeft op de handelsrelaties tussen de EU en het VK.

Het VK perspectief

Het VK trad toe tot de EU in 1973 en verliet de EU in december 2019, na een referendum in 2016 waarbij de meeste Britten voor een "leave"-beslissing stemden. Sinds december 2019 is het VK geen EU-lid meer, maar heeft het een vrijhandelsovereenkomst met de EU, genaamd de EU-VK-handels- en samenwerkingsovereenkomst (TCA). De handel in goederen tussen de partners is tariefvrij, maar wordt geconfronteerd met grotere regelgevende barrières. Het vrijhandelsakkoord tussen de EU en het VK, valt nu onder de regels van de Wereldhandelsorganisatie (WTO) regels die op sommige vlakken stricter zijn dan wanneer het VK behoorde tot de eengemaakte EU markt. Vooral rond voeding, gezondheid en milieu kunnen unilaterale maatregelen genomen worden als het gaat om afwijkende product standaarden.

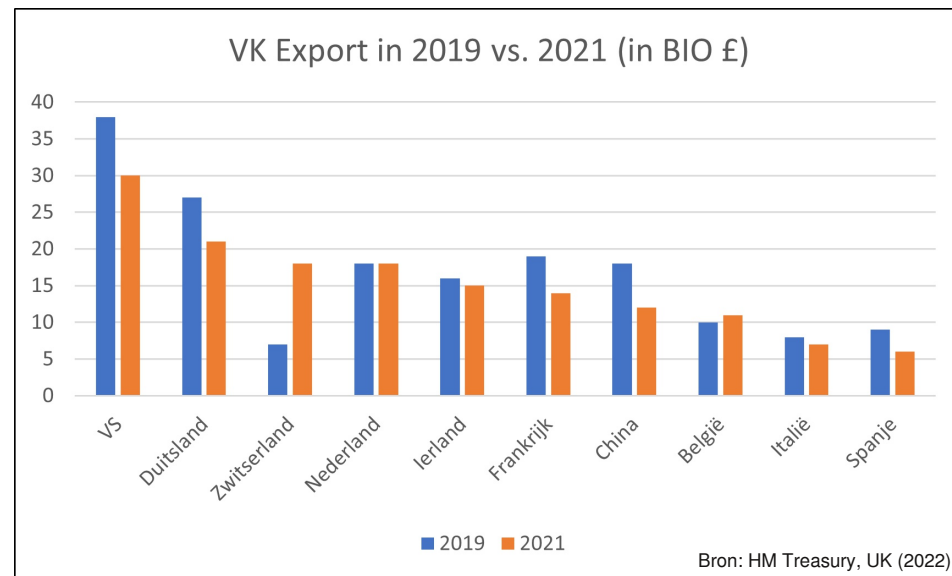
Ook kwaliteitscontroles aan de grens behoren tot de mogelijkheden wat de handel potentieel bemoeilijkt.

De impact van de Brexit op de Britse toeleveringsketens is enorm geweest. De handel in goederen met de EU daalde onmiddellijk aan het einde van de 2020 Brexit-overgangperiode. In januari 2021, was de Britse export naar EU-landen met 45 procent gedaald ten opzichte van de voorgaande maand en de Britse import daalde met 33 procent. Dit heeft zich grotendeels hersteld, maar de invoer van goederen in het VK uit de EU ligt nog steeds onder het niveau van v or de pandemie. Post-Brexit heeft het VK wel een reeks nieuwe overeenkomsten ondertekend de zogenaamde 'rollover deals', die het mogelijk maakten dat de VK handel met meer dan zestig landen kon worden voortgezet onder vergelijkbare voorwaarden als die welke bestonden toen

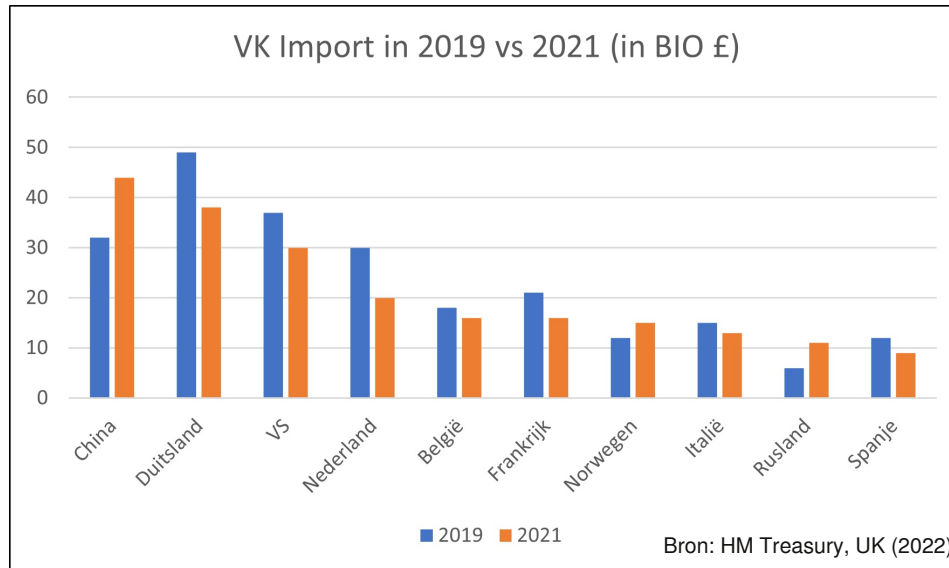
Groot-Brittannië nog lid was van de EU, zoals met Canada en Mexico.

In figuur 1a tonen we het VK perspectief en vergelijken de VK export in de jaren 2019, n et voor de Brexit en in 2021, na de Brexit en in figuur b tonen we de VK import, telkens voor de meest belangrijkste handelspartners. Wat duidelijk blijkt is dat sinds Brexit, de VK uitvoer naar verschillende EU landen gedaald is en in het bijzonder naar Duitsland, Frankrijk, en Spanje. Ierland, België en Nederland bleven hun belangrijkheid behouden als afzetmarkt voor het VK. Als we naar de invoer van het VK kijken (figuur b), dan zien we dat die gedaald is voor zowat  lle EU partners, maar gestegen is met China en in mindere mate ook met Noorwegen en Rusland. Hierdoor blijkt dat de waardeketens zich lijken te verleggen en EU leveranciers vervangen worden door anderen.

Figuur 1a: VK Export in 2019 versus 2021

Figuur1b: VK import 2019 versus 2021

We onderscheiden Brexit effecten op verschillende niveau's die we hieronder oplist.

Ten eerste zijn er de **economische effecten** van het Brexit Akkoord dat in werking trad in Januari 2020. Hoewel alles in de richting wijst dat Brexit tot grote verliezen heeft geleid in de handelsrelatie tussen de EU en het VK, zijn de effecten maar moeilijk te scheiden van de COVID-19 effecten. De reden is dat nog geen half jaar na het Brexit akkoord, er de wereldwijde uitbraak van de corona pandemie was die eveneens economische gevolgen had. Als gevolg van de pandemie voerden zowel het VK als Europa lockdowns en subsidiëringsprogramma's in die de Brexit-effecten maskeerden, waardoor de ware Brexit-effecten werden uitgesteld. Daardoor is het moeilijk om de economische effecten van de Brexit te vergelijken en te ontwarren. Maar geleidelijk aan worden de economische impact en de kosten van de Brexit duidelijker. Verschillende studies wijzen op de negatieve economische effecten als gevolg van de Brexit. Het Britse BBP is 5,2% kleiner dan

wanneer het niet uit de EU was gestapt (Springford, CER, 2022) en de investeringen in het VK zijn 13,7% lager. De handel in goederen van het VK is 13,6% lager en de meeste van deze effecten worden toegeschreven aan de Brexit. Een andere studie wees uit dat de Brexit de Britse werknemers 470 pond per jaar zou kosten (LSE, 2022).

Ten tweede zijn er de **maatschappelijke effecten**. Op het maatschappelijke vlak tonen recente enquêtes in het VK aan dat 2/3 van de Britse bevolking een constructieve relatie met de EU wil, maar dat de meeste mensen vinden dat de Brexit nog niet "klaar" is. Ongeveer 59% denkt dat het slecht was voor de Britse economie, voor het bedrijfsleven en ook hun eigen leven. Met andere woorden, de meerderheid van de Britse bevolking denkt nu dat de Brexit geen gunstige beslissing was, wat recente enquêtes ook aantonen. Een meerderheid van de Britse bevolking (54%) steunt strengere binnenlandse regelgevende bescherming na de Brexit, zelfs als dit betekent dat er een beperkt vermogen is om een handelsovereenkomst te sluiten met een grote economie

zoals de Verenigde Staten. Maar wat belangrijk blijft voor de Britse burgers is een sterke voorkeur om de EU-migratie te reguleren en er is geen animo om opnieuw toe te treden tot de EU.

Ten derde zijn er de **politieke effecten**. Op het politieke vlak heeft de Brexit spanningen veroorzaakt binnen het VK, met zowel Schotland als Noord-Ierland. Dit kan een ernstig probleem vormen voor de UK Internal Market Act (UKIMA) die in 2020 werd ondertekend tussen de verschillende partijen binnen het VK (Engeland, Wales, Schotland, Noord-Ierland). Aan de EU-zijde lijkt het erop dat de EU-bevolking Europa meer waardeert dan voor de Brexit en dat er geen plannen zijn voor andere landen om het voorbeeld van het VK te volgen (geen Brexit, etc.). Maar er is ook een besef dat het VK, hoewel het soms een moeilijke partner was, op veel gebieden nodig is voor regionale en mondiale samenwerking op het gebied van misdaadbestrijding, militaire verdediging, klimaatverandering, migratie, enz.

Ten vierde zijn er de **Internationale Relaties effecten**. Voor de Brexit, was er de stille hoop van de Britten tot nauwere handelssamenwerking met de VS. Maar tot nu toe is er niet veel bewijs van een 'speciale' handelsrelatie in de maak. Terwijl Trump nogal sympathiek stond tegenover het VK en bereid was om een grotendeels symbolische deal met hen te sluiten, heeft de regering-Biden een andere houding en een negatievere kijk op de Brexit.

En tot slot is er nog het **Noord-Ierland Protocol**. De Brexit is niet 'klaar' en de handelseffecten worden elke dag duidelijker. Het VK heeft de oorspronkelijke TCA-overeenkomst al verschillende keren geschonden en het Noord-Ierse Protocol bleef lang een probleem en leidde tot conflict omdat douane inspecties moesten plaatsvinden tussen het VK en Noord-Ierland (eerder dan aan de landsgrens tussen Noord en Zuid-Ierland waarbij Noord-Ierland lid is van het VK en Zuid-Ierland lid blijft van de EU, ook na de Brexit). Maar onlangs heeft de EU wijzigingen in het protocol aanvaard, waarbij onder meer wordt bepaald dat goederen die bestemd zijn voor Noord-Ierland niet langer aan de grens worden gecontroleerd, maar alleen goederen die verder naar de Republiek Ierland en de EU reizen (Windsor akkoord, Feb 2023).

1 Het VK sloot een handelsakkoord met Australië maar dat trad pas in werking in 2022.

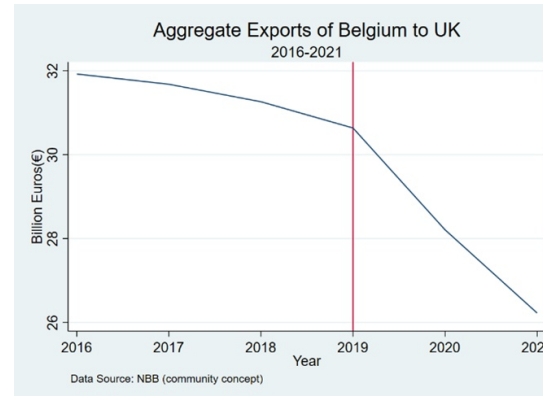
Het EU en Belgische perspectief

We maken een inschatting van de evolutie van de Europese en Belgische handel (uitvoer, invoer) met het VK na de Brexit, op basis van gegevens van de Nationale Bank van België (NBB) en database COMTRADE. Hieronder geven we een overzicht van de belangrijkste resultaten zoals gerapporteerd in Vandebussche (2022).

Ten eerste bespreken we de **Brexit en de EU handelseffecten**. Als we de EU export naar het VK vergelijken met die naar de VS in dezelfde post-Brexit periode tussen 2016 en 2021, stellen we vast dat de EU-export van goederen naar Groot-Brittannië in de post-Brexit-periode ongeveer 18% lager is dan wat het zou moeten zijn geweest als er geen Brexit was geweest. Wanneer we andere landen als vergelijkingsbasis nemen, zoals de EU-goederenexport naar Canada, Japan of Australië, krijgen we een vergelijkbaar resultaat.¹ Hoewel de coëfficiënten verschillen afhankelijk van het land waarmee we het VK vergelijken, laten alle resultaten zien dat de handel van de EU27 met het VK onder de trend ligt van de export van de EU27 naar andere landen, wat er duidelijk op wijst dat het Brexit-effect een neerwaartse druk op de handel uitoefent met Groot-Brittannië.

Ten tweede onderzoeken we de **Brexit en de Belgische handelseffecten**. Binnen de EU, is zowel de uitvoer van zowat alle EU landen naar het VK sterk gedaald als ook de invoer vanuit het VK. Ook de Belgische uitvoer van goederen naar het VK is sterk gedaald sinds het referendum in 2016, terwijl de uitvoer naar de rest van de EU is gestegen. Dat zien we in figuur 2 waar we het VK als exportmarkt vergelijken met de rest van de EU (export waarden in 2016=100) en we zien dat de trend in Belgische exports naar het VK dalend is sinds 2016, maar dat de trend van Belgische exports naar andere EU bestemmingen gestegen is in de post-Brexit periode. Ook de Belgische invoer van goederen uit het VK is afgenomen, terwijl de invoer uit de rest van de EU is toegenomen. De invoer van goederen uit het VK nam eerst toe na het referendum in 2016, mogelijk als gevolg van voorraadvorming, maar daalde daarna sterk tot 2021 relatief tot de invoer vanuit de rest van de EU die in diezelfde periode.

Figuur 2a: Belgische Goederen Export naar VK

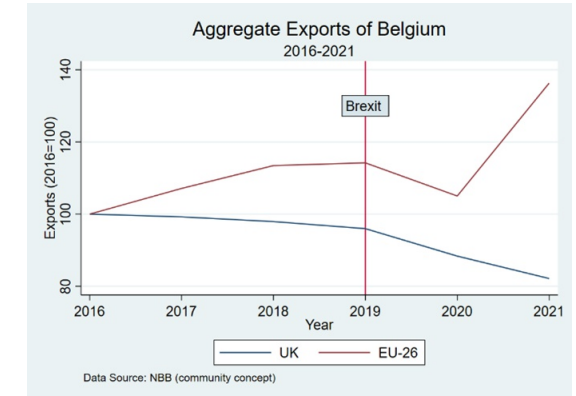
Ten derde bekijken we **Brexit en Jobs**. De daling van de Belgische uitvoer van goederen was het sterkst na 2019, toen het Brexit-akkoord werd ondertekend en de onzekerheid werd opgeheven. De daling van de Belgische uitvoer van goederen naar het VK bedroeg bijna 4 miljard euro tussen 2018 en 2021. Daar waar de Belgische uitvoer in 2018 ongeveer 31 miljard euro bedroeg, was dat in 2021 nog 27 miljard euro. Uitgedrukt als percentage, kunnen we stellen dat de Belgische uitvoer naar het VK tussen 2018 en 2021 daalde met ongeveer 13%. De daling van Belgian Services exports daalde weliswaar veel minder maar toch ook met ongeveer 0,5 miljard euro. Daar waar de diensten uitvoer van België naar het VK in 2018, 9,5 miljard euro bedroeg, was dat in 2021 9 miljard euro, een daling met ongeveer 5% tov 2018.

Tabel 1: Totale Directe Export naar het VK

Export naar het VK	2018	2021
Belgische goederen	31 MIA €	27 MIA €
Belgische diensten	9,45 MIA €	9 MIA €

Bron: NBB en COMTRADE data

Figuur 2b: Belgische Goederen Export naar EU

Een “back of the envelope” berekening laat zien wat dit potentieel betekent in termen van jobs. Deze daling van de Belgische uitvoer naar het VK van 4 miljard euro komt ongeveer overeen met tussen de 20 000 en 32 000 banen in België, vooral in de verwerkende industrie. Deze schatting is gebaseerd op een eenvoudige berekening van het aantal personen per miljard euro toegevoegde waarde in de Belgische industrie waarbij voor elk miljard euro output ongeveer 7000 -8000 jobs nodig zijn om die output te produceren (zie tabel 2). Een verlies van 4 miljard euro zou dus een verlies van tussen de 28 000 en 32 000 banen betekenen. Deze schatting komt grotendeels overeen met de eerdere voorspellingen van Vandebussche et.al (2022b) met een studie over de effecten van Brexit, nog voor de Brexit plaatsvond.

Tabel 2 : “Back of the envelope” job verlies van Brexit voor België in 2021

<u>Belgische verwerkende industrie</u>	2018	2021
<u>Tewerkstelling (aantal personen)</u>	526 862	536 113
<u>Bruto Toegevoegde Waarde (Miljard €)</u>	64 MIA €	73 MIA €
Aantal personen per miljard € toegevoegde waarde	8 362	7 244

Bron: NBB data : <https://stat.nbb.be/#>

Daarenboven komt ook nog het jobverlies doordat de dienstensector ook een verlies van Belgische export naar het VK van ongeveer 0,5 miljard euro bedroeg. Maar het is duidelijk dat de overgrote meerderheid van verlies aan banen door Brexit komt van het verlies aan export in goederen richting VK. Natuurlijk is dit slechts een ruwe inschatting omdat we hier geen rekening houden met de samenstelling van de Belgische export etc. Deze effecten moeten vooral gezien worden als korte termijn effecten omdat hier geen rekening gehouden wordt met een aantal andere factoren zoals wisselkoerseffecten, handelsverlegging en investeringseffecten, migratie en overheidssubsidies. De Brexit kan op middellange termijn immers leiden tot handelsverlegging e.g. Belgische bedrijven die handel dreven met het VK en negatief getroffen werden door Brexit zien zich genoopt om elders afzetmarkten te zoeken om hun gedaalde verkoop aan het VK te compenseren. Dit zou betekenen dat op wat langere termijn, een deel van de verliezen in de handel met het VK goedge maakt kunnen worden waardoor het banenverlies minder groot wordt.

We houden hier ook geen rekening met de investeringen vanuit het VK die België sinds Brexit heeft kunnen aantrekken. Vooral VK bedrijven die veel zaken doen in de EU en ook voor bedrijven uit de VK dienstensector, heeft Brexit tot re-locatie van VK bedrijven naar het continent geleid, vooral in de financiële en verzekeringssector en dit was al aan de gang nog voor de

Brexit zich voltrok (Panitz & Glückler, 2022). Deze relocatie van bedrijven heeft de potentie tot jobcreatie maar helaas is ook gebleken dat België daar niet het meest heeft van geprofiteerd, maar eerder steden zoals Amsterdam, Parijs en Frankfurt.

De “back of the envelope” jobverliezen van Brexit voor België die we hier berekenen op basis van het verlies in directe handel, kan potentieel ook een onderschatting van het totale Brexit effect zijn. Een academische studie (Vandenbussche et al. 2021) heeft immers aangetoond, dat naast directe handelseffecten, Brexit ook een effect heeft op globale waardenketens, waardoor het verlies aan handel tussen landen als België en het VK eigenlijk veel groter is dan de directe uitvoergegevens laten vermoeden. De reden is dat België in grote mate een land van intermediaire producten is, die via “derde landen” hun weg naar het VK vinden. De auto sector is daar een goed voorbeeld van. België levert vele componenten aan Duitsland voor de auto industrie. De gedaalde verkoop van Duitsland aan het VK van finale auto’s heeft uiteraard ook een negatief effect op de auto-onderdelen sector in België. Dit verlies aan indirecte handel is meer “onzichtbaar” omdat het productie uit België is die pas via een omweg het VK bereikt. Als we alle indirecte handel in kaart willen brengen dan komen we tot een “globaal netwerk model” zoals uitgelegd in Vandenbussche (2019, appendix) en theoretisch aangetoond in Vandenbussche et al (2022b).

We tonen we aan dat dit indirecte Brexit effect, dat door de meeste studies niet wordt meegenomen, zéér belangrijk is voor ons land. Uitgedrukt in toegevoegde waarde vinden we dat voor België als geheel, 80% van het Brexit verlies komt van de directe handel en 20% door de indirecte handel (via derde landen) wat mogelijks ook tot additionele (zij het meer onzichtbare) jobverliezen kan leiden.

Naast directe handelseffecten, heeft Brexit ook een effect heeft op globale waardenketens en de indirecte handel (via derde landen) vanuit België naar het VK wat tot additionele (meer onzichtbare) jobverliezen leidt.

Regio's die minder betrokken zijn bij de directe handel, zoals Wallonië, kunnen daarom toch negatieve effecten ervaren van Brexit, zoals aangetoond in Vandenbussche (2021) waar gekeken wordt naar regionale effecten voor België van Brexit. Waalse bedrijven zijn typisch geen directe exporteurs naar het VK, maar exporteren via Vlaanderen, Frankrijk, Duitsland of andere wel op een indirecte manier naar het VK. De Brexit heeft via deze weg ook voor deze bedrijven handelseffecten.

Tot slot moeten we ook wijzen op de rol van het Brexit fonds waarbij de EU commissie België 5 miljard euro (in schijven) gegeven heeft om Belgische bedrijven te compenseren voor het geleden verlies van Brexit en om initiatieven op te zetten die het voor bedrijven makkelijker maakt om nieuwe klanten of leveranciers te vinden die ze door de Brexit zijn kwijtgeraakt (Zie Vandenbussche, 2020 voor een gedetailleerde bespreking van het Brexit fonds). Door de subsidies en compensaties, grotendeels gefinancierd door EU overheidsgeld, werd in grote mate het jobverlies op korte termijn in België vermeden. Daarnaast volgde in de post-Brexit periode ook tal van coronasteun maatregelen. Zonder al de overheidssteun voor bedrijven zouden de effecten op de arbeidsmarkt ongetwijfeld veel sterker gevoeld geweest zijn.

In tweede instantie bekijken we welke producten het meest getroffen worden in de uitvoer van België naar het VK. Voor de analyse van goederen gebruiken we de COMTRADE data set die informatie geeft over de uitvoer producten op HS6 niveau uitgedrukt in euros. Op basis

van de meer dan negenduizend productclassificaties, vinden we dat de belangrijkste producten (in euro) die België naar het VK exporteert zijn **elektrische auto's, geneesmiddelen, chocolade en vliegtuigonderdelen**. De belangrijkste importproducten in België vanuit het VK zijn **aardolie, geneesmiddelen, auto's en vliegtuigonderdelen**.

De producten die de grootste verliezers zijn in *uitvoer* naar het VK zijn **motorvoertuigen (traditionele), voeding en drank producten**.

De Belgische *uitvoer* van sommige producten is na de Brexit-overeenkomst exponentieel gestegen, zoals **farmaceutische producten, machineonderdelen, kunststofonderdelen, optische producten en elektrische wagens**.

Maar zoals geïllustreerd in figuur 2, is de totale Belgische uitvoer van goederen naar het VK tussen 2016 en 2021 gedaald met 4 miljard euro.

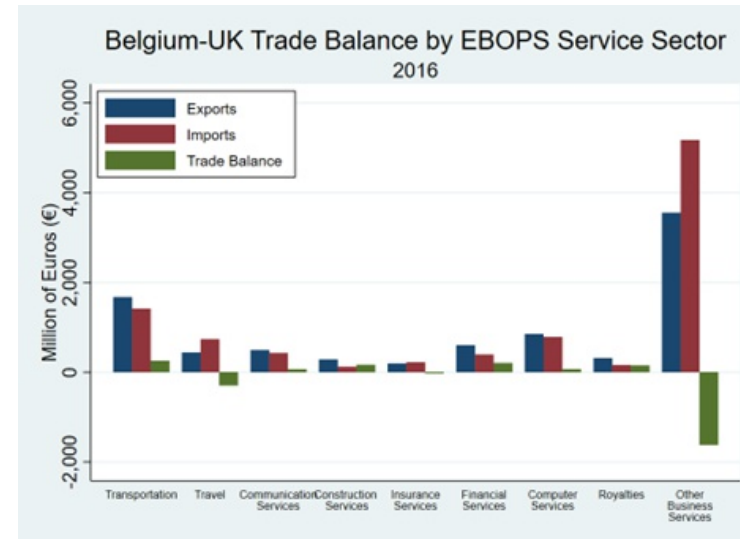
De dienstensector heeft relatief beter stand gehouden, ook al is de uitvoer van diensten tussen 2016 en 2021 gezakt met 0,5 miljard euro. Sommige diensten die vroeger uit het VK kwamen worden nu uit andere EU-landen ingevoerd. Wat betreft de handelsbalans in dienstehandel tussen België en het VK, tonen we in figuur 3 hieronder de handelsbalans voor Brexit in 2016 (paneel a) en na de Brexit (paneel b).

Dienstensectoren die verliezen na Brexit zijn de **Reissector (Travel), Communicatie en Bouwdiensten (construction services)**. Maar er zijn ook sectoren die winnen zoals de **Transportdiensten, Financiële diensten, Verzekeringen (Insurance) en Computing diensten**.

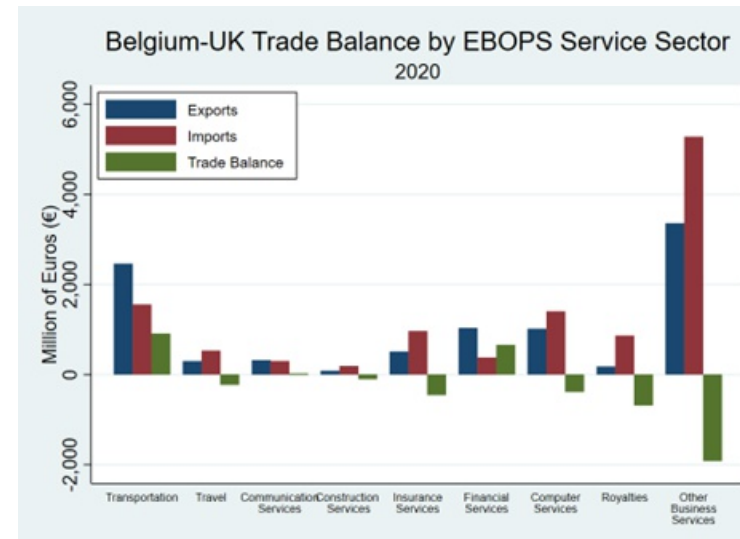
Conclusie

Het lijkt erop dat Brexit een verlies betekent voor de handel in zowel goederen als diensten aan de twee kanten van het kanaal, maar het verlies aan de VK kant is proportioneel veel groter dan aan de EU kant. Terwijl de handel tussen de EU en andere handelspartners

Figuur 3a: Handelsbalans in Diensten tussen België en VK in 2016

Figuur 3b: Handelsbalans in Diensten tussen België en VK in 2020

Bron: Comtrade data

gestegen is in de post-Brexit periode, is de handel met het VK relatief gezien gedaald. Hoewel er producten en sectoren zijn die verliezen door Brexit, zijn er ook enkele die winnen in de post-Brexit periode. Maar die producten die relatief meer verhandeld worden na Brexit kunnen de verliezen van andere producten niet goed maken. Het Brexitverhaal valt natuurlijk voor een groot stuk samen met de COVID-19 periode. Tijdens de COVID-19 periode werd er gul omgesprongen met subsidies waardoor de volle impact van het Brexit verhaal nog niet helemaal duidelijk werd. Het is pas door de handelsrelatie van het VK te vergelijken met die van andere handelspartners dat het duidelijk wordt dat Brexit een negatief effect gehad heeft op de handelsrelaties waardoor de handel zeker 18% lager ligt dan zonder Brexit het geval zou geweest zijn.

Het verlies aan Belgische uitvoer in goederen en diensten in de periode post-Brexit lijkt erop te wijzen dat het aantal Belgische jobs die potentieel lijden onder dat exportverlies ongeveer tussen de 20 000 en 30000 ligt, wat overeenstemt met de eerdere voorspellingen van Vandenbussche (2021) van voor de Brexit. Het Brexit fonds (5 miljard euro voor België) en de overheidssteun aan bedrijven getroffen door Brexit, vormde een bescherming tegen deze jobverliezen.

Het VK heeft aan belang als afzetmarkt ingeboet. Maar voor sommige sectoren, zoals farmaceutica, kunststoffen, textiel, basismetalen en machines, blijft het VK een belangrijke bestemming. Ook voor diensten blijft het VK een belangrijke bestemming, vooral voor transportdiensten, verzekerings- en financiële diensten en computerdiensten.

Voor de uitvoer vanuit België in motorvoertuigen met verbrandingsmotor naar het VK is substantieel gedaald. Dit is niet alleen te wijten aan Brexit, maar ook aan andere factoren die al voor Brexit speelden, zoals de agenda voor decarbonisatie en verstoringen in toeleveringsketens. Maar ook andere Belgisch sectoren werden sterk getroffen door de Brexit.

Bijvoorbeeld, de Belgische sector voeding en dranken is een van de meest getroffen sectoren in de post-Brexit periode in termen van export naar het VK. De sector loopt

ook het risico om aan te lopen tegen de sanitaire en fytosanitaire maatregelen die van kracht zijn onder het Brexit Akkoord en die ook unilateraal kunnen wijzigen. Deze maatregelen houden in dat het VK unilateraal bepaalde voedingsproducten uit de EU zou kunnen weigeren of heffingen installeren indien de productstandaarden niet overeen zouden komen met bepaalde gezondheidsnormen die gehanteerd worden in het VK.

"De Covidsubsidies zijn nog niet zo lang geleden afgebouwd waardoor de échte impact van Brexit pas zal duidelijk worden in de komende jaren. Maar nu al is het zeker dat de winnaars van Brexit zich buiten de EU bevinden."

De Covidsubsidies zijn nog niet zo lang geleden afgebouwd waardoor de échte impact van Brexit pas zal duidelijk worden in de komende jaren. Maar nu al is het zeker dat de winnaars van Brexit zich buiten de EU bevinden. Sinds Brexit is de handel van het VK weliswaar gedaald met de EU landen maar gestegen met ondermeer China. Hierdoor blijkt dat de waardeketens zich lijken te verleggen en EU leveranciers vervangen worden door anderen. Ook langs EU zijde daalt het belang van de VK in de waardeketens (zowel aan de invoer als uitvoer zijde) terwijl de handel met de handelspartners buiten de EU wel degelijk groeit. Dus ook daar zien we een gedeeltelijke ontkoppeling in de waardeketens los van het VK.

Referenties

Springford, J. (2022), "What can we know about the cost of Brexit so far?", Center for European Reform.

Dhingra, S. et al. (2022), "Brexit will exacerbate long term UK challenges", CEPR report

Vandenbussche H. (2019), "Sector-Level Analysis of the Impact of Brexit on the EU-28", Rapport voor Buitenlandse zaken, Vlaanderen.

<https://www.fdfa.be/sites/default/files/2022-01/Brexit%20impact%20study%202019.pdf>

Vandenbussche (2021), "L'impact du Brexit sur Wallonie", Etude pour AWEX, Wallonie.

https://drive.google.com/file/d/1rNP5DV09JpwXZ1G0eKk1_g0xpJwYEJcT/view

Vandenbussche, H. (2022a), "De Impact van Brexit, 2 jaar na het EU-UK Brexit Akkoord", rapport Brussel Hoofdstedelijk Gewest.

https://drive.google.com/file/d/1dDg4AHnhcqWrCGw7ysr2bMLC_Clf4ImF/view?usp=drive_link

Vandenbussche H., W. Connell, W. Simons (2022b), "Global value chains, trade shocks and jobs: An application to Brexit", *World Economy*, November 2021.

<https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1111/twec.13259>

Panitz & Glückler (2022), "Relocation Decisions in Uncertain Times: Brexit and Financial Services", *Economic Geography*, Volume 98, 2022 - Issue 2.

© Rob Stevens

Hylke Vandenbussche is hoogleraar internationale economie aan het Departement Economie van de KU Leuven (CES-KULeuven). Haar onderzoeksinteresses liggen op het vlak van firm-level trade, de rol van de vraag, input-output koppelingen, globale waardeketens en de interactie met het handelsbeleid. Ze is onderzoeker bij het Center for Economic Policy Research (CEPR) in Londen en bij CES-IFO in München.

Leuvense Economische Standpunten (LES) is een uitgave van de Faculteit Economie en Bedrijfswetenschappen van de KU Leuven. Publicaties in de LES-serie verspreiden (gepubliceerd of preprint) onderzoek naar een breder publiek van beleidsmakers, bedrijven, het grote publiek of specifieke belanghebbenden.

Dergelijke reeks zal uiteraard verschillende opinies en denkstromingen brengen. Leuvense Economische Standpunten vertolken alleen de visie van de auteur. Zij kunnen niet doorgaan als de visie van een instelling.

U kan eerder verschenen Leuvense Economische Standpunten terugvinden op de website van de faculteit: <https://feb.kuleuven.be/LES>

Reacties op de Leuvense Economische Standpunten zijn altijd welkom via researchfeb@kuleuven.be